

INSPECȚIA MUNCII

ACȚIUNE

de control vizând modul de respectare a cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți chimici periculoși la locul de muncă

Trimestrul IV

2024

CUPRINS

- I. Motivarea acțiunii
- II. Obiectivele acțiunii
- III. Grupul țintă
- IV. Indicatori de performanță
- V. Programul acțiunii

I. MOTIVAREA ACȚIUNII

Substanțele chimice sunt peste tot în viața noastră de zi cu zi și joacă un rol fundamental în majoritatea activităților noastre deoarece ele se regăsesc, în principiu, în toate dispozitivele pe care le folosim pentru a ne asigura bunăstarea, pentru a ne proteja sănătatea și securitatea și pentru a face față noilor provocări prin inovare. În același timp, substanțele chimice cu proprietăți periculoase pot dăuna sănătății umane și mediului. Deși nu toate substanțele chimice periculoase ridică aceleași probleme, anumite substanțe chimice cauzează cancer, afectează sistemele imunitar, respirator, endocrin, reproductiv și cardiovascular, slăbesc reziliența umană și capacitatea de răspuns la vaccinuri și sporesc vulnerabilitatea la boli. Expunerea la aceste substanțe chimice dăunătoare constituie, prin urmare, o amenințare pentru sănătatea umană. În plus, poluarea chimică este unul dintre principalii factori care pun în pericol Pământul, afectând și amplificând crizele planetare, precum schimbările climatice, degradarea ecosistemelor și pierderea biodiversității.

Pactul verde european, noua strategie a Uniunii Europene în materie de creștere, a așezat Uniunea Europeană pe calea către o economie durabilă, neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050. Acesta a stabilit, de asemenea, un obiectiv privind o mai bună protecție a sănătății umane și a mediului, ca parte a unei abordări ambițioase de combatere a poluării din toate sursele și de trecere la un mediu fără substanțe toxice. În acest sens, Comisia Europeană a elaborat **“Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice. Către un mediu fără substanțe toxice”**, conform căreia Intensificarea investițiilor și sporirea capacității inovatoare a industriei chimice de a furniza substanțe chimice sigure și sustenabile vor fi esențiale pentru oferirea de noi soluții și pentru sprijinirea tranziției verzi și a tranziției digitale ale economiei și societății noastre.

Noile substanțe chimice și materiale trebuie să fie în mod inerent sigure și sustenabile, de la producție până la sfârșitul ciclului de viață și trebuie să fie implementate noi procese de producție și tehnologii pentru a permite tranziția la neutralitate climatică a industriei chimice.

UE are deja unul dintre cele mai cuprinzătoare și mai protectoare cadre de reglementare pentru substanțele chimice, care se sprijină pe cea mai avansată bază de cunoștințe la nivel mondial. Acest cadru de reglementare devine din ce în ce mai mult un model de standarde de siguranță la nivel mondial. UE a avut în mod incontestabil succes în ceea ce privește crearea unei piețe interne care funcționează eficient pentru substanțele chimice și în reducerea riscurilor, pentru oameni și pentru mediu, pe care le prezintă anumite substanțe chimice

INSPECȚIA MUNCII

periculoase, cum ar fi agenții cancerigeni și metalele grele, precum și în asigurarea unui cadru legislativ previzibil pentru funcționarea întreprinderilor.

Cu toate acestea, pentru a dezvolta și utiliza substanțele chimice sustenabile care facilitează tranziția verde și tranziția digitală și pentru a proteja mediul și sănătatea umană, în special a grupurilor vulnerabile, **trebuie intensificată inovarea în vederea tranziției verzi în industria chimică și în lanțurile sale valorice, iar politica actuală a UE în domeniul substanțelor chimice trebuie îmbunătățită și trebuie să răspundă cu mai mare rapiditate și eficacitate provocărilor pe care le ridică substanțele chimice periculoase.**

Aceasta include asigurarea că toate substanțele chimice sunt utilizate într-un mod mai sigur și mai sustenabil, promovarea reducerii la minimum a substanțelor chimice care au un efect cronic asupra sănătății umane și a mediului - substanțe care prezintă motive de îngrijorare - și a înlocuirii acestora cât mai mult cu putință, și renunțarea la cele mai dăunătoare substanțe pentru utilizări neesențiale în societate, în special în produsele de consum.

Ca urmare, la Comisia Europeană și Parlamentul European, sunt în lucru proceduri legislative care vor conduce la noi modificări ale Directivei privind agenții chimici (DAC) și ale Directivei privind agenții cancerigeni și mutageni (DCM), care vor fi ulterior transpuse în legislația națională.

Pe parcursul anilor 2016 - 2020, Inspecția Muncii a derulat în fiecare an acțiuni de informare și control pentru verificarea modului în care sunt respectate cerințele minime de securitate și sănătate în muncă privind utilizarea substanțelor chimice periculoase la locurile de muncă.

Având în vedere importanța acordată la nivel european protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți chimici periculoși la locurile de muncă și necesitatea elaborării rapoartelor naționale privind punerea în aplicare a directivelor/regulamentelor europene specifice, a fost inclusă în Programul cadru de acțiuni al Inspecției Muncii pentru anul 2024 prezenta *Acțiune de control vizând modul de respectare a cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți chimici periculoși la locul de muncă.*

În scopul punerii în practică a celor menționate mai sus, această acțiune va urmări cu prioritate unele substanțe care prezintă un pericol deosebit pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor și care fac obiectul unor reglementări speciale.

Diizocianații sunt utilizați la fabricarea poliuretanului atât ca material solid, cât și ca spumă, materiale plastice, acoperiri, lacuri, vopsele în două componente și adezivi. Lucrătorii din companiile care produc aceste materiale sunt expuși, la fel ca și lucrătorii care folosesc adezivi, agenți de etanșare, vopsele și acoperiri care conțin diizocianați. Aceste produse sunt utilizate pe scară largă în construcții, reparații de vehicule, reparații generale, textile, mobilier și fabricarea de

INSPECȚIA MUNCII

autovehicule, alte transporturi, aparate electrocasnice, mașini și calculatoare. Diizocianații sunt transformați în timpul procesului de producție și nu mai sunt prezenți în produsul final fabricat și, prin urmare, nu există niciun risc pentru utilizatorul produsului. Potrivit estimărilor, în UE aproximativ 4,2 milioane de lucrători sunt expuși la diizocianați și peste 2,4 milioane de companii din UE sunt vizate, marea majoritate fiind microîntreprinderi sau IMM-uri. În prezent, există 19 diizocianați înregistrați individual în conformitate cu REACH, cu unele variații în utilizare, efectele asupra sănătății fiind cauzate de o parte comună a tuturor diizocianaților (grupul NCO).

Plumbul și compușii săi anorganici (denumiți în continuare „plumb”) sunt substanțe toxice pentru reproducere care pot afecta atât fertilitatea, cât și dezvoltarea fătului. Plumbul este utilizat în prezent pentru o mare varietate de aplicații. În plus, lucrătorii pot fi expuși la niveluri semnificative la plumb din cauza aplicațiilor istorice în activități precum renovarea, colectarea deșeurilor, reciclarea și remedierea. Se estimează că aproximativ 50 000 până la 150 000 de lucrători din UE sunt expuși la plumb. Determinarea unui număr precis este dificilă, deoarece lucrătorii din sectoare precum demolarea și gestionarea deșeurilor, precum și cei care folosesc articole din plumb metalic pot fi expuși doar ocazional la plumb, dar uneori la niveluri relativ ridicate. Aproximativ 300 de cazuri de probleme de sănătate apar în fiecare an în UE ca urmare a expunerii profesionale la plumb în perioada anterioară. Această expunere este importantă datorită posibilității de acumulare a plumbului în oase, contribuind astfel la apariția unei boli cronice legate de prezența plumbului în organism.

Tricloroetilena și tetracloroetilena, sunt solvenți cu utilizări multiple, dar care, la fel ca majoritatea hidrocarburilor alifactice clorurate, afectează sistemul nervos central, dar sunt toxice și la nivelul rinichilor, ficatului, sistemului reproductiv etc., precum și potențial cancerigene, ca urmare se recomandă, acolo unde este posibil, substituirea acestora.

Cadmiul este folosit în galvanizare, la obținerea aliajelor (nichel, cupru, aur, argint, bismut și aluminiu) și în fabricarea de baterii din nichel și cadmiu, baterii reîncărcabile care se găsesc în telefoanele mobile și în echipamentele fără fir.

Conform rubricii 23 din anexa XVII la Regulamentul privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice („REACH”), sunt interzise mai multe utilizări ale cadmiului, precum utilizarea cadmiului în amestecuri sau în articole fabricate din anumite materiale plastice, în anumite vopsele și în articolele vopsite, în materiale de adaos pentru bijuterii. De asemenea, REACH interzice folosirea cadmiului în articolele metalice folosite în producția alimentară, în agricultură, în echipamentele de răcire și de congelare, în sectorul mașinilor de tipărit și legat cărți, precum și în mașinile și echipamentele pentru numeroase alte aplicații.

INSPECȚIA MUNCII

Cadmiul fiind o substanță cancerigenă de categoria 1B, conform articolului 28 din anexa XVII la REACH, este interzisă introducerea sa pe piață sau utilizarea sa în substanțe, în constituenți al altor substanțe sau în amestecuri destinate folosirii de către publicul larg.

În temeiul Directivei 2011/65, utilizarea cadmiului în echipamentele electrice și electronice (EEE) este restricționată, cu excepția anumitor derogări temporare pentru aplicațiile specifice listate în anexele III și IV la directivă. Statele membre trebuie să se asigure că EEE introduse pe piață nu conțin cadmiu peste o concentrație maximă în valoare de 0,01 % din greutate.

II. OBIECTIVELE ACȚIUNII

- Deținerea de către toți angajatorii a Fișelor cu date de securitate actualizate pentru toți agenții chimici periculoși prezenți la locurile de muncă și punerea acestora la dispoziția lucrătorilor;
- Asigurarea purtării de către toți lucrătorii expuși la agenții chimici periculoși a echipamentelor individuale de protecție adecvate;
- Monitorizarea punerii în aplicare a prevederilor legale europene privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor expuși la agenți chimici periculoși;
- Centralizarea datelor în vederea elaborării rapoartelor naționale privind punerea în aplicare a directivelor/regulamentelor europene specifice.

III. GRUPUL ȚINTĂ

Acțiunea se va desfășura în trim. IV 2024, în toate județele, la angajatori din toate domeniile de activitate, care dețin sau utilizează agenți chimici periculoși (ACP) la locurile de muncă, urmărindu-se ACP menționați la cap. I.

IV. INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

Indicatorii de performanță stabiliți conform metodologiei sunt:

- a) organizarea cel puțin a unei sesiuni de informare a angajatorilor cu privire la utilizarea agenților chimici periculoși (ACP), pe baza materialelor puse la dispoziție de Inspekția Muncii și a resurselor indicate în metodologie;
- b) controlarea tuturor unităților care utilizează plumbul și compușii anorganici acestuia (inclusiv cele care recuperează plumbul), precum și a celor care utilizează diizocianați în procesul de producție;

INSPECȚIA MUNCII

c) emiterea de către fiecare inspectorat teritorial de muncă a cel puțin unui comunicat de presă.

V. PROGRAMUL ACȚIUNII

Acțiunea se derulează în trimestrul IV din 2024. Termenele sunt prezentate în tabelul următor.

Nr.	Etapa acțiunii	Perioada
1.	Pregătirea acțiunii la nivel central	02.09.2024 - 20.09.2024
2.	Nominalizarea la nivelul fiecărui inspectorat teritorial de muncă a inspectorilor de muncă ce formează grupul local de lucru și comunicarea datelor de contact ale acestora către Inspecția Muncii	23.09.2024 - 03.10.2024
3.	Organizarea cel puțin a unei sesiuni de informare a angajatorilor cu privire la utilizarea agenților chimici periculoși (ACP), pe baza materialelor puse la dispoziție de Inspecția Muncii și a resurselor indicate în metodologie	04.10.2024 - 18.10.2024
4.	Realizarea controalelor	21.10.2024 - 29.11.2024
5.	Raportarea rezultatelor (anexele nr. 3, 4, 5)	02.12.2024 - 11.12.2024
6.	Centralizarea rezultatelor din teritoriu și elaborarea Raportului acțiunii	12.12.2024 - 23.12.2024

Legislație aplicabilă

1. Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, modificată;
2. H.G. nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, cu modificările și completările ulterioare;
3. H.G. nr. 1.218/ 2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici, modificată;
4. H.G. nr. 1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă - Anexa 2 Lista orientativă și neexhaustivă a echipamentelor individuale de protecție și Anexa 3 Lista orientativă și neexhaustivă a activităților și sectoarelor de activitate care pot necesita utilizarea de echipament individual de protecție;

INSPECȚIA MUNCII

5. H.G. nr. 1.093/2006, privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă;
6. HG nr. 1146/2006, privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a echipamentelor de muncă;
7. Regulamentul nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 dec. 2006 privind înregistrarea, Evaluarea, Autorizarea și Restricționarea Chimicalelor - legislație privind condițiile de comercializare a chimicalelor (REACH)
8. Legea 360/2003 privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase;
9. Alte acte normative în domeniul securității și sănătății în muncă aplicabile specificului unității controlate.

Resurse disponibile pentru aprofundarea cunoștințelor:

- „COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR - Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice. Către un mediu fără substanțe toxice”

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12264-Substante-chimice-strategie-pentru-durabilitate-un-mediu-fara-toxine-in-UE-_ro

- Ghidul privind fișele cu date de securitate și scenariile de expunere

https://www.echa.europa.eu/documents/10162/22786913/sds_es_guide_ro.pdf/18a269eb-f411-74bf-3962-98e4e975eb79

- Ghidul pentru utilizatorii din aval

https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/du_ro.pdf

- Informații cu privire la prevenirea cancerului:

<https://echa.europa.eu/ro/hot-topics/preventing-cancer>

- Birourile naționale de asistență tehnică REACH oferă recomandări practice în limbile locale:

<https://www.echa.europa.eu/-/romania-helpdesk>

- “ÎNDRUMAR pentru inspectorii naționali de muncă referitor la interacțiunea dintre Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), Directiva privind agenții chimici (CAD) și Directiva privind agenții cancerigeni și mutageni (CMD)”, Doc.2229_RO, Comitetul Înalților Responsabili cu Inspecția Muncii (SLIC):

<https://www.inspectiamuncii.ro/reach-and-ssm>

INSPECȚIA MUNCII

- Site-ul inițiativei “Roadmap on carcinogens”, care oferă informații despre agenții cancerigeni și exemple de bune practici:

<https://roadmaponcarcinogens.eu/about/the-roadmap/>

- EU-OSHA oferă informații privind modul de gestionare a riscurilor cauzate de utilizarea de substanțe periculoase la locul de muncă:

<https://osha.europa.eu/ro/themes/dangerous-substances>

CONDUCEREA ITM CLUJ